elvállalni méltóztatott, az egylet választott
r István kanonok, ki a nép társadalmi ér-
zditásában számos éven át nagy érdemeket
endes tagok száma eddig 140.
boszlón közelebb felmerült egy kaszinó-
ésének eszméje, mely szép czélra két derék
rt fel is ajánlott egy-egy telket, mások pe-
és munkaerőt, — adja Isten, — jegyzi
ító, hogy ezen szép terv is, mint annyi más,
öljön.
ebreczen táján az utakat oly roszaknak
nök már évek óta nem voltak, ez okozta, hogy
vásáron a környékbeliek éle'emczikkekkel
elenvén, az élet ára jelentékenyen emel-
itráról f. hó 8-ról azon szomoru hirt jelen-
k, hogy Nedeczky nevü tanuló, ki társaival
ult, ezektől észrevétlen eltávozván, pisztoly-
lötte magát, — oda futó társai vérében
uglások közt lelték őt, haza vitetvén rögtön
vétetett, de felépülésén orvosai kétkednek;
atározása okát megmondani vonakodik.

Kiadó-tulajdonos és felelős szerkesztő:
VÁNYI J. MIHÁLY.

Elsőbbségi kötvények.	Adva	Tartv
1862. Erzsébet vasut	102.50	103.50
1867. államvasut	120.50	121.—
Déli vasut	101.—	100.25
Északi vasut	89.50	89.75
Cseh nyugoti vasut	85.25	85.50
Tiszai vasut	—.—	—.
Gal. Károly Lajos vasut	96.—	96.0
Magyar északi vasut	—.—	—.—
Lemberg-csernov. vasut	75.—	75.25
Erdélyi vasut	81.25	81.50
Ausztr. Dunagőzhajóz. társ.	93.50	94.—
Pesti lánczhid	— —	—.—
Érték és pénz.		
Frankfurti váltó	99.50	100.—
Londoni váltó	118.50	119.—
Párizsi váltó	47.20	47.40
Cs. arany	5.66	5.68
Napoleond'or	9.52	9.55
Egyleti tallér	1.75	1.76
Ezüst	116.—	116.75

valamint mindennemű
EGYHÁZI SZEREK
legjutányosabb áron
kaphatók
OBERBAUER ALAJOS
gyárraktárában váczi-utcza 15. sz. Pesten.
Árjegyzékek és minden utasitás kivánatra beküldetik.

M. gyógysz., Novelly Sándor. — Kis-Ujszállás: Hellek János — Keszthely: Breue
B. — Komárom..Koczor F. Hofer G. — Kecskemet Gyenes J. — Kalocsa. Béczor
M. örökösök. — Kaposvár. Policzer S. — Károlyvávos. Slavnic S. — Körmöcz.
Ritter J. — Léva. Klain József. — Miskolcz. Herz H. — Mohács. Auber János. —
Marczali. Henig Mór. — Makó. Ehrenfeld s Spitzer. — Nagy-Károlyban. Ekker.
Mihály. Kántor K. — Niregyháza. Orbán K. — Nagy-Körös. Hausinger Ferenc.
Steiner Mór. — Nagyvárad Weinberger J., Janyk Ant. — Nagyszombat. Henfel C.
F. — Oravicza: Schnabel J. — Ó-Orsova. Böhm K. — Párkány: Gans Mór. —
Rimaszombat. Zwicker Otto, Krätschmar C. A. Czwicker N. — S. A.-Ujhely.
Reichard testv. — Sz.-Endre: Weisz Simon. — Szathmár: Kesztenbaum. A—
Sz.-Fehérvár Taykecthy R. Sey, József Károly. — Szolnok. Prau J. — Szeben.
Thalmayer J. — Tata: Fischer Károly. — Török Szt.-Miklós, Pitzer S. — Tókaj
Weisz Márton. — Török-Becse. Welisch. — Uj-Fehértó. Szarka J. — Versecz:
Blum József. — Veszprém: Snszkau M. — Zirbzen. Hoffmann Mór. — Zágráb
Mitbach S. gyógysz. uraknál.
Felhivom egyuttal a t. cz. helybeli ugy vidéki gyógyszerész és kereskedő urakat, hogy ha az erősitő-italból raktárt óhajtanának e tekintetben hozzám fordulni sziveskedjenek.
„I. m. k. gazdászati ügynökség“ főügynöke
VARGA LAJOS,
Pesten, József-tér 14. szám alatt.

III. ÉVFOLYAM. 10. SZÁM. CSÜTÖRTÖK, JANUÁR 14. 1869.

Előfizetési ár: egész évre 20 frt., félévre 10 frt., negyedévre 5 frt.

Beigtatási dij: 6-hasábos petit-sor 5 kr.; bélyegdij minden beigtatásért 30 kr.

A „nyilttér“-ben 4-hasábos petit-sor 20 kr.

AUTONOMIA

POLITIKAI NAPILAP.

M. ACADEMIA KÖNYVTÁRA

Az előfizetési pénzek s a lap kezelését illető minden tárgyak a szerkesztőséghez (Lakatos uteza 1 sz. a. 1 emeleten) intézendők.

Bérmentetlen levelek el nem fogadtatnak.

Előfizetési felhivás az AUTONOMIA 1869-ik évi folyamára.

Egész évre	20 frt — kr.
Félévre	10 „ — „
Évnegyedre	5 „ — „
Egy hónapra	1 „ 80 „

Tömegesebb pártolás esetére, ha t. i. lapunk előfizetőinek száma kétezerre szaporodnék, lapunk évi árat 16 forint, félévi árát 8 frt. és évnegyedit 4 forintra fogjuk leszállitani.

Szegényebb sorsu nt. káplán vagy plebános urak számára mindazáltal, kiknek évi jövedelmük a rendes congrua illetéket alig haladja tul, az „Autonomiát“ mindjárt most is, 16, 8 és 4 forintért szivesen adjuk.

Az „Autonomia“ kiadó-hivatala.

Pest jan. 13.

Alább egész terjedelmében közöljük Baközy Mihály bárónak, a kath. autonomia ügyében tett nyilt felszólalását.

A nemes báró sorai a „Századunkban“ jelentek meg; onnét vesszük át azokat.

A nyilatkozat felfogását, érvelését, lehozásait olyanoknak találtuk, melyekhez sem hozzáadni, sem elvonni nem lehet.

A ki reflexiv figyelemmel olvassa azokat, érezni fogja az érzelem melegét, melyet a jó ügy buzgalma fokoz a báró ur kebelében; kath. érdekeink féltését, az oly szükséges autonomia késedelmezése miatt; és épen ezen mulasztás és készületlenség folytán a katholikusokra nézve kétszeresen fenyegető alakulását a jövőnek, melyet a nemes báró államférfiui belátása, a tények logikájának szigorával érez, jósol, rajzol.

S ha hozzávesszük, hogy e hang, ez aggodalom, mely ideges felindulásban tartja már régebb idő óta a kath. kedélyeket, nem egyes sporád szellemeknek szózata; százezrek érzülete, meggyőződése tör abban elő, mint Izrael bajai a próféták ihlett szózataiban: kétes érzelmek borúlnak fölénk, s nem tudjuk, föltámadásunk, vagy temetésünk énekét kell-e kiolvasnunk a napok eseményeiből.

Gyarló szivünk azonban a végveszély közepett is nem tudván lemondani életéről, a reményről, világi kath. férfiaink szózataiban hajlandóbb egy uj, erőteljes, át meg át hitbuzgó korszak virradatát látni, mely a vallásbeli desolatiók után uj életét ott kezdi, ahol a régit elhagyta: a lelkesedésnél!

Mielőtt azonban a fejlődött hitélet és egyházi érdeklődés ezen magaslatára juthatnánk, utunkat sok tövis, számos csalódás, erős vereségek fogják boritani. És midőn mindezen jelek bekövetkeznek, ismerjük fel, hogy elérkezett az idő, mely mint a tél és vihar előbb pusztit, romokat halmaz, elfujja a mi rongált, a mi korhatag, beteges volt, hogy e tisztulás utján uj csemeték és virulás magvait hintse el!

Megfoghatlan, egészen titokszerü végzet füzi szálait ennek a mi kath. autonomiánknak.

Ugy vagyunk vele, mint a gazda, ki látja, hogy már a szomszédház ég, a láng terjed, darabos pernyék csapongnak át tulajdon födélzetére, és udvarán a fecskendő, kezében a kanna, és mozdulatlan áll küszöbén, tehetlen félelme erőt vett rajta, s már nem arról gondolkodik, mit mentsen meg vagyonából, hanem házának kigyulladását várja.

Tudjuk, látjuk a közeledő veszélyt, melynek egyes előjelei már érintettek, s mi ez érintésre elsápadtunk — mert pusztulást hagyott nyomdokain. Iskoláink, alapitványaink, az egyházi vagyon, intézményeink, jogállásunk mind, mind veszélyeztetve állanak az uj törvényhozás alkotásai előtt.

És tudjuk és látjuk a kor áramlatát, az uralkodó szellem hatalmát, az ország anyagi szegénységét, s a roppant államadósságok és költségek sulyát, melytől a nép, az ország szabadulni vágyakozván, nem ritkán vet irigy tekintetet az egyházi vagyon felé. S ha most egy háború, vagy a rendkivüli időjárás miatt már is országos rettegést okozó rosz termés eshetőségét a jelen helyzet rajzának keretébe szoritjuk, nem tudjuk, képes lesz-e az autonomia, ha azt idő multán megkapjuk is, helyrehozni annyi mulasztás és megelőzni annyi baj következményeit?

Azt mondjuk: „hassunk a képviselő választásoknál a kath. érdekek biztositására.“ Jól van. Itt Pulszky, ott Paczolay, itt Beszeamott más) összesen mennyi? talán tiz, husz, lesz-e ötven? és ez is csekély szám ily munkához) igérik, nyilatkoznak, hogy védeni fogják a kath. érdekeket, tisztelni az egyházi vagyont. Szavakban bizni lehet. De vajjon ugyanezt igéri-e, ugyanigy nyilatkozik-e a közvélemény? igy érez-e a hazai nem egyházi sajtó? birjuk-e a kath. majoritás érdekazonos rokonszenvét ez ügyben? nem kiséri-e öröklött bár igazságtalan bizalmatlankodással a papság lépteit, törekvését az intelligentia? hol vagyunk többségben? hol birunk népszerüséggel? hol teremnek a bátor daliák, kik nevüket, reputatiójukat ne félnének koczkáztatni a kath. ügyek őszinte állandó, öntudatos védelme által?

E téren tehát nem sok kilátás kecsegtet. — Nem azt mondjuk, hogy ily helyzetben mit sem tegyünk. Tennünk kell mindent, — csak a viszonyokkal tartánk rövid számadást.

Világos azonban, hogy a választások befolyásához okvetlen köthetett eredményeknek útját állja, az a mi nincs: az autonomia. Lehet-e reménylenünk, hogy autonomia nélkül oly érdekegységet találjunk a kath. választók között, mely egyszersmind quasi felekezeti mandatum legyen a megválasztottra, ha az választóinak nemcsak anyagi, hanem erkölcsi érdekeit is akarja képviselni?

És egy puszta óhaj, vagy elvont eszme lehet-e irányadó, söt kötelező mind a választók, mind a választottakra nézve, midőn tények, reális dolgok, létező állapotok, azon puszta óhaj, vagy elvont eszme, csak képzeleti szükségeivel és criteriumaival ellenkező cselekvés és irányzat követését teszik kényszerü szereppé? Lehet ily esetben erkölcsi betudás? lehet-e az adott igérethez való eredményes ragaszkodás?

Feleljen ezekre, a ki tud.

Mi megelégszünk, hogy hivatásunk önérzetével talán támadható nem tetszések daczára is ujolag és ismételten rámutatunk a fictiora, melybe oly kedélyes jóhiszemüséggel vonattunk, s a jövőre, melyre befolyásunk egy ideig kezünkben volt, de mindinkább apad. . . . .

Vigasztalásul vegyék t. olvasóink báró Barkóczy Mihálynak szózatát.

Ime következik:

Nyilt felhivás a kath. autonomia ügyében.

Midőn mintegy két év előtt az autonomia életbeléptetése szóba hozatott, élénk részvét s mozgalmat idézett elő az ország minden részében, éber érdekeltséggel kisértük mindnyájan az ügy minden mozzanatát, bizton remélve, hogy ezen rég megérlelt és annyi fontos érdekek által szükségelt eszme mielőbb valósulást fog nyerni, de fájdalom, e hitünk és reményünkben csalódtunk.

Nem akarom ezen ügy eddigi lefolyását részletesen elemezni, — de végre is annyi sok tanácskozmány s hirlapi felszólamlás után megakadt az egyetemi tanácskozmány vagyis congressus mily alapokon való megválasztásán, és e kérdésnél már ismét hónapok óta pihen.

Mindnyájan át vagyunk hatva ezen ügynek horderejétől, tudjuk mily fontos kérdések függnek ennek megoldásától és rendezetlen hiányos belügyeinket csak ez uton foghatjuk tisztázhatni és a kor igényeihez alkalmazhatni, söt azon apathicus közönyösség, mely maga a catholicismus iránt annak hivei közt is immár nagy mérvben lábra kapott, csak as autonomia által fog uj lendületet és a szétszórt elemek öszpontositása által uj erőt nyerni.

„De épen ezen okoknál fogva az ügy további halogatást nem szenvedhet, és azoknak, kik annak kezdeményezését elvállalták, önmagok és hiveik iránti kötelességök félretéve minden kicsinyes érdekeket a legnagyobb erélylyel mindent elkövetni, hogy azon egyetemes gyülés mielőbb létrejöjjön.

Mi nem vádolunk — nem gyanusitunk senkit is az ügy szándékos késleltetésével, méltányos figyelembe veszszük azon akadályokat, melyek épen az ügy fontosságánál fogva önkénytelenül fölmerülhettek, de engedjék meg másrészt, ha nyiltan kimondjuk; miként annak megpenditésétől már sokkal több idő folyt le, semhogy az előkészületi munkálatot be nem fejezhették volna, és utoljára maga az egyetemes gyülés mikénti összealkotása nem oly bonyolult és nehéz feladat, hogy azt már az utolsó tanácskozmány óta meg nem lehetett volna oldani, pedig csak ezen kérdésben vajudik most az ügy.

Gondolják meg az illetők, hogy a legközelebbi idő oly eseményeket hozhat, melyek ez ügyet egészen háttérbe szorithatják, — hogy még most önmagunk kezébe van adva az elintézés lehetősége, ki állhat jót, nem fog-é az abból kisodortatni és más tényezők által elintéztetni, és hogy eme késedelmeskedés önmagunk közt s a kétely és félremagyarázás elmérgesitheti a különböző osztályok közti ürt, és azokat élesb ellentétbe állitván egymással szemközt, kétessé teszi az érdekek kiegyenlitésének lehetőségét; — most a dolog természete szerint a kezdeményezés felülről jöhet, de ha alant a bizalom csökkenni fog, itt leszünk kénytelenek az ügyet felkarolni, és ott keresni annak megoldását, honnan sikert várhatunk.

Lám már az izraeliták is tulszárnyaltak a cselekvés terén minket; — és mi, kik a közélet mindennapi viszonyaiban legjobkan ismerjük és érezzük belügyeink szervezetlenségét, és áldozatkészséggel járulnánk azoknak gyökeres javitásához, a tétlenségre vagyunk kárhoztatva. — De hagyjuk el a szemrehányás kitöréseit, ne hogy akáratlanul is keserüség szállja meg kedélyünket akkor, midőn esak egyetértés — és egyesitett erő képes megingatott viszonyainkat és befolyásunkat megszilárditni.

Felhivjuk és felkérjük tehát az illetőket, még pedig a catholicismus legszentebb érdekei nevében, és bátran elmondva: hogy e felhiváunkhoz társaink ezerei csatlakoznak, tegyenek félre minden kisszerü mellék tekinteteket, siettessék az egyetemgyülés mielőbbi összvehivását; hogy az még a legközelebb megnyitandó országgyülés előtt megkezdhesse működését, mert ettől magára az ügy rendezésére nézve igen sok függ, — mert az ügy kezdeményezésével egyuttal a felelősséget is elvállalták, és a mulasztás oly keserü eredményeket idézhet elő, melyek sulya magára a vallás ügyére nézve is káros befolyással lehet.“

B. Barkóczy Mihály.

A takarékpénztárok Magyarországon.

(M) Felette érdekes adatokat vettünk a napokban a hivatalos statistikai közlemények I. év folyam 3-dik füzetében, oly tárgyról, mely a közgazdaság terén igen fontos, s melyről eddig vagy semmi, vagy csak igen felületes ismereteink lehettek.

Azon adatok, melyeket itt érinteni szándékunk, a magyarországi (szükebb értelemben) takarék pénztárakról szólanak. Mielőtt ez adatokból véleményünket vonnók, szükségesnek látjuk az adatok lényegesebb részét közölni.

1867-ben Magyarországon volt összesen 54 takarékpénztár, melyeknek alap és tartaléktőkéje összesen 2.783,192 ftot, nyugdijtőkéje pedig 253,127 ftot tett. Betételek és tőkésitett kamataik 63,644.041 ftra rugtak. Az ingatlanokra adott összegek 24,557.617, ft. értékpapirokra adott előlegek 3,140.081 ft., váltókra adott összegek 22,557.259 ft; készpénz, más intézeteknél letett és értékesithető papirokba fektetett öszszegek: 12,643.492 ft. A tiszta jövedelem 674.097 ft. jótékony czélokra adott összegek 61,152 ft, osztalékot adott pénz 472,256 ft. A betéti könyvek száma 118,894.

Ez adatokból mindenekelőtt kitünik, hogy a takarékpénztárak nálunk felette nagy tőkeforgalmat eszközölnek; az összes tőkeforgalom ugyanis 127,075.898 ftra rug. Kitünik továbbá, miszerint a legnagyobb forgalom — mint az igen természetes — a kereskedés központjaiban mutatkozik. A pesti, a budai, a temesvári, a győri takarékpénztárak a legnagyobb forgalmat jelezik.

Ez adatokból azonban még egyebet is olvashatunk.

Ugyanis, ha tüzetesebben nézzük takarékpénztáraink müködését, lehetetlen fel nem ismernünk, miszerint a tőkebefektetési módok nem felelnek meg teljesen a takarékpénztári üzletnek.

A takarékpénztári üzlet legfőbb tulajdona az, hogy a tőkésitésre beadott pénzek azonnal kivánatra vagy igen rövid felmondási időre szolgáltassanak vissza.

Ha én a takarékpénztárba adom tőkéimet, követelem, hogy azonnal, mihelyt akarom, vagy legfeljebb rövid felmondási idő mulva pénzemet egészen, vagy részben visszaköveteljen.

Ennek megfelelőleg már most a józan ész azt parancsolja, miszerint a takarékpénztárak pénzeiket ugy helyezzék el, és ugy értékesitsék, hogy azt azonnal vagy szintén rövid felmondási idő alatt visszakaphatni; — mert ellenkező esetben kötelezettségüknek — a betett pénzek visszafizetésére nézve — eleget nem tehetnek.

Ha tekintjük a tőkebefektetési módokat, négyfélét láthatunk; a) ingatlanokra, b) értékpapirokra, c) váltókra és d) más intézeteknél elhelyezett pénzekre.

A váltóleszámitolás, az értékekre adott kölcsön, s az egyéb intézeteknél történt tőkebefektetés ellen mitsem szólhatni. E pénzügyi üzletezésnél nincs késedelem. A váltók rövid lejárat ra (legfeljebb négy hóra) szólnak, — az értékpapirokat bármikor lehet validitani, — és a más intézeteknél befektetett tőkék szintén rövid felmondás után folyókká lehetnek.

Kifogásunk csak az ingatlanokra való befektetésnél lehet. Ha ez csekély összeget képviselne, ugy azt mondanók, a takarékpénztárak pénziek egy részét szilárd helyre, biztos alapba fektetik. Ámde midőn a tőkének egy harmada 24,557,617 ft. fektettetik földekbe és házakba, már az ellen határozottan tiltakoznunk kell.

A földbe fektetett tőkét tetszés szerint kivonni nem lehet. Az ingatlanokba fektetett pénz az ingatlanba maradni kiván, itt hirtelen tőkekivonást eszközölni a legnagyobb veszély volna s ennélfogva a takarékpénztárak sem követelhetik, hogy az ingatlanok birtokosai azonnal, vagy rövid felmondási időre szolgáltassák vissza a kikölcsönzött tőkét.

Nézetünk szerint a takarékpénztárak hazánkban részben elhibázták tevékenységük körét. Hagyják a földhitel támogatását más intézetekre, vagy ott, hol ennek támogatása helyi szükség, létesüljenek földhitelbankok czime alatt — de ne veszélyeztessék még látszólag sem a betevők fillérjeit. különben működésük káros hatásu leend.

Pest, jan. 13.

(— ly.) Most, midőn az egyetemes zsinat küszöbön áll, az orosz sajtó, melyről soha se lehetett állitani, hogy tétlenségben vesztegelt volna, kettőzött siettséggel lát hozzá, hogy a katholicismus iránti ellenszenvének kifejezést adjon.

Egyre tapasztalhatjuk, miként igyekeznek az orosz hirlapok a szláv nyelvü katholikusokat az ősi vallásra (igy nevezik ők a görög-keleti hitet) csábitani; láthatjuk, hogy agitatióik, melyek különösen az osztrák-magyar birodalom lakósaihoz intéztetnek, soha sem szünnek meg; többször volt már alkalmunk arról is meggyőződni, hogy a panslavismus palástja alatt a katholicismus ellen is kovácsolnak fegyvereket; de oly nyiltan még orosz lap egyszer sem mert szólani, mint a „Birzsevyia Vjédomostyi.“

E közlöny a legtekintélyesebb orosz napilap; előfizetőinek száma (ha ugyan saját szavainak teljes mértékben hitelt adhatunk) a 10,000 et meghaladja, szóval a „Birzsevya Vjédomostyi“ tartalma,- alakja- s elterjedésénél fogva a tekintély oly fokával bir, hogy annak minden enunciatioja figyelmet gerjeszthet.

Bár több izben kelle tapasztalnunk, hogy ezen lap folyvást agitál a katholicismus ellen; de soha sem volt akkora meglepetésünk, mint tegnap, midőn az emlitett lap 344. száma (deczember 25-ki, január 6-iki a mi naptánunk szerint) kezünkbe került.

Ha az orosz lapok folytonos agitatioiról eddig tudomásunk nem lett volna, nem hittünk volna saját szemeinknek; mert a kérdeses lapban egy négyhasábos vezérczikk egyedül arról értekezik, hogy a katholicus egyetemes zsinat ellenébe a görög keletiek egyháza is hirdessen egyetemes zsinatot — Moszkvába vagy Kiewbe.

Már ez magában is gondolkozásra int. Mert minden valódi katholicus előre láthatja a veszélyt, mely ilyen eshetőleg lehetséges görög-keleti egyetemes (!) zsinatból eredhet. De a máskovita felszólamlásból kilátszik a lóláb. A kérdéses czikk nagyon is elárulja azt, hogy a vallás köpenyege alatt politikai czélok rejlenek. Reflektál is azon eshetőségre, hogy a török és az osztrák magyar birodalom alattvalói némi nehézséggel küzdhetnének meg, mielőtt a zsinatra a megjelenés jogát kormányaiktól kinyernék. De az orosz mindenhatóság ettől sem ijed meg. Azon reményben ringatja magát, hogy Gorcsakoff herczegnek majd sikerül a török és osztrák-magyar kormányt reá birni, hogy görög-keleti hü(!) alattvalóik akadálytalanul zarándokolhatnak Moszkvába vagy Kiewbe.

Bármily erős alapra épitette az orosz journalista ezen reményét, előttünk légvár leszen az; mert nem hihetjük, hogy azon kormány, melynek hü emlékezetében áll még az ethnographiai kiállitás, ne lássa azon veszedelmet, mely ilyen zsinatból nem csak a katholicismusra, hanem — s pedig túlnyomóan — a politikára háramlanék.

Vörösvár jan. 9.

Olvasván az „Autonomia“ decz. 30 számában megjelent vezérczikket, lehetetlen, hogy arra habár csak érintőleg is vissza ne térjek anélkül, hogy akár hozzáadás, akár elvevés által annak értékéből valamit levonni akarnék, miután az oly talpraesett, minőt e tekintetben még nem is olvastam.

Ha tehát ezen teljes elismerésem mellett mégis felszólalok, csak azon buzgó ohajnak akarok kifejezést adni: vajha megyés püspökeink azt magukévá tennék! Meglehet, ez ohajom által ellenkezésbe jövök a t. czikkiróval, de nem tesz semmit, az meggyőződésem — győzzön a jobb.

Nézetem szerint nem öltene az oly (szigoruan) hivatalos szinezetet, ha minden megyés püspök felszólitaná papjait, hogy a küszöbön álló vála ztásoknál teljes erejökből (de a törvényesség határán belül) oda működjenek, miszerint mennél több jó érzelmü katholikusok választassanak meg.

Ezen felszólitás által még nem lenne egy pap sem felelősség terhe alatt kötelezve a választások körüli tevékenységének teljes vagy csak részbeni kifejtésére is. De igenis könnyen szülheti, hogy ahol e tekintetben megoszlás van, hamarább számithatunk egységre; szülheti, hogy tevékenységre buzdulnak azok, kik eddig megelégedtek, ha elmondhaták: nem bánom, akárki lesz követ.

De végre is oly nagy baj ez a hivatalos szinezet? Épen semmit sem lehetne a közös szent ügyért hivatalosan tenni, midőn ezt a szükség ugy kivánja? Miért gyakorol a franczia papság oly nagy befolyást a követválasztásokra, mely befolyását magánál Napoleonnál is érvényre tudta emelni. Sőt Amerikában még zsinatokon is szönyegre kerül e tárgy. Igy a quebechi 4 tartományi zsinat 5 czikkelye, melynek czime: „Politika és választások“, igy szól: „Akik megakarnak bennünket csalni, azt mondják, hogy a religionak semmi köze a politikához. Először is azon hamis elvet állitották fel, hogy a vallásnak semmi köze a politikához, ami ellen tiltakozunk — — — félretevén minden igazság érzetet megengednék mindentamit alkalmasnak itélnek arra, hogy valaki a magajelöltjét megválaszhassa.... Midőn az alkotmány nektek szabadságot ad követet választhatni, Isten kötelességtekké teszi ezen szabadságot csak a közjó érdekében felhasználni, következőleg oly embe rekre kell szavaznotok, akik a közjót előmozditani tudják és akarják is... Vallási és polgári érdekeitek védelmére nézve nem lehet támaszkodnotok oly emberre, aki nem vallásos, és minden kifogáson kivül tiszta jellemü.“

Moufang mainzi kanonok pedig az 1868 ki német kath. kongressuson Bambergben ezt mondá: „Először kötelessége minden katholikusnak foglalkozni a képviselők választásával, és abban lelkiismeretesen részt venni. Ebben a kath. jogoknak sohasem kell habozniok, sem engedniök.“

Azt azonban épen nem ohajtom, hogy az ily felszólitás még a megválasztandó személyre is irányadó legyen, habár csak titokban is, hanem mint nevezett czikk mondja: „Gyüljenek össze papjaink választó kerületekint, hivjanak kebelükbe világiakat, tartsanak szemlét a clerus hosszu sora fölött, körükben, vagy az egész hazában.“

Nem ohajtom, hogy a felszólitás csupán papok megválasztására buzditson. Mert az, hogy valaki pap még nem menti meg az ügyet. Avagy a lefolyt országgyülésen az alsóház papi tagjai közül hányan törtek lándzsát a kath. ügyért? ! Igenis, ha valamely választó kerület elegendő készültségü és bátorságú papot kaphat — rajta! De ha nem, ugy nem kell erőltetni a dolgot, hanem az erre legalkalmasabb jó katholikus világit kell megválasztani. Jó katholikus, tehát tizenhárom probás! mert csak imént volt alkalmunk hallani a felsőházban kath. szónokokat, kikre büszkén tekintettünk, s midőn elvégezték mondókájukat, mi is elmondhattuk: „Ét tu fili mi Brute?!“

Az igy megválasztandó követtől ne kivánjuk sine qua non ként, hogy épen a jobb oldalhoz tartozzék. Azt felteszem, hogy jó katholikus nem vihet feltorgató szellemet az országházba, s ez nekünk elég, hogy ne csak mint katholikusok, de mint honpolgárok is menyugodhassunk.

Sokszor hivatkozunk számunkra, s mégis a volt országgyülési pártok közül melyiket nevezhette — nem mondom tisztán, de legalább nagyrészt — a 8 millio katholikus magáénak? Távol attól, hogy a jobb oldal ellen izgatni — vagy bármelyikért korteskedni — akarnék, szabadjon e kérdést tenni: mi hasznunk van belőle, hogy az utóbbi választásnál oly elszántan, oly kitartón küzdöttünk a jobb oldal mellett? Nem-e jobboldali hang mondá: „Meg kell törni a kath. püspökök ezredéves hatalmát?“ S jóval előbb: „Legnagyobb átka hazánknak, hogy a kath. vallás uralkodóvá lett?“ No most nem az, mondhatni rabigában szenved — talán büntetésül, mert uralkodó volt — de azok, kikért mi küzdöttünk, miért nem sürgették ismét és ismét az igazság és méltányosság alapján, hogy miután minden felekezet ki van elégitve, miután az uralkodói czég be van huzva, miért nem adják meg a mienket is, miért vagyunk mi még mindig gyámság alatt? Vagy csupán a katholikusok számára volt idő? stb, Megengedem, hogy ez által sem mentünk volna többre, mint most vagyunk; de legalább akkor megbizottaink kiérdemelték volna bizalmunkat, valamint akkor, is ha midőn kath. ügyről volt szó, katbolikus lélekhez illő bátorsággal keltek volna sikra érdekeink mellett, nem pedig ellenünk — tisztelet a kevés kivételnek.

Ha valaki ezek ellenében a jobb oldal mentségére a sz. széki biróságot hozná fel, azon ugyan lehetne sajnálkozni, miután mindenki tudja, hogy az nem mentetett meg, hanem csak elnapoltatott. S ha még — több egyebekkel — megmenthető, az csak ugy lehetséges, ha most jó és elegendő számu kath. erőket küldhetünk az országgyülésre.

És hogy ez annál könnyebben történhessék, talán még nem volna késő egy országos kath. klubbot alakitani, melybe a lehetőségig minden kerület küldene egy alkalmas és népszerü embert, — legyen az világi vagy pap — tanácskozás végett, ki aztán választó kerületébe visszatérve, a választási mozgalmakat az értekezlet határozata szerint, vagy a körülményekhez képest a lehető legügyesebben vezetné.

Egyedül igy látnám én ama széphangzatu szólamokat: tömörüljünk, sorakozzunk stb. teljesedésbe menni, melyek ha csak papiron maradnak, s mi összefont karokkal nézzük az eseményeket, — nem sokra menendünk.

Németh József,*)
segédlelkész.

*) T. czikkiró felfogását nem késünk holnap helyreigazitani. Szezk.

A képviselőház rendszabályai.

I. FEJEZET.

A képviselőház alakitásáról.

(Folytatás.)

15. §. Az osztályok jelentései a ház elé terjesztetvén, a korelnök az osztályokhoz a 11. és 12-ik szakaszok szerint utólagosan beosztott képviselőkről, a nála időközben beadott megbizó levelekről, kérvényekről, s azoknak az osztályok között miképen történt kiosztásáról jelentést tesz: a ház pedig mindenekelőtt a 14 §. a) és b) pontjaiban érintett megbizó levelekre vonatkozó jelentéseket veszi tárgyalás alá.

16. §. Az osztályok által kifogástalanoknak jelentett megbizó levelek, ha ellenök az osztálytárgyalás befejezése után kérvény érkezett, a kifogástalan megbizó levelek sorából kitöröltetnek, s a kérvénynyel megtámadottaknak jegyzékébe tétetnek át.

17. §. Az osztályokhoz a 11 ik §. szerint már nem utasithatott megbizó levelek, habár ellenök kérvény nem adatott is be, a háznak csak megalakulása után mutatandók be.

18. § Az osztályok jelentései a ház által tárgyaltatván, a korelnök

a) A kifogástalan megbizó levelek bemutatóit igazolt képviselőknek jelenti ki.

b) Kijelenti, hogy mindazon képviselők, kiknek választási jegyzőkönyve a törvény rendeletének megfelel, habár ellenök kérvény adatott is be a ház alakulásánál s utána az elrendelendő szabályszerü eljárás folytán hozandó további határozatig tagsági jogukat gyakorlandják.

c) Kijelenti, hogy azon választási jegyzőkönyvek érvényessége felett, melyek akár tartalmukra, akár kiállitásukra nézve törvényes kifogás alá vehetők a ház alakulása után fog intézkedés történni.

d) A fentebbi a) és b) pontokban emlitett képviselőket a ház tisztviselőinek megválasztására hivja fel, szükséges azonban, hogy ezen képviselők száma az összes képviselők számának általános többségét képezze.

19. §. Először az elnökre történik szavazás, ekképen: a korjegyzők egyike betürend szerint felolvasván az a 18. §. a) és b) pontjaiban emlitett képviselők neveit, ezek egyenkint megjelennek, és a korelnök előtt felállitott szavazati vederbe teszik szavazati jegyeiket. Az első felolvasás alkalmával jelen nem voltak nevei — szavazataik beadhatása tekintetéből — még egyszer felolvastatnak, s azután a korelnök felügyelete alatt a korjegyzők a gyülés szine előtt összeszámitják a szavazatokat, s a korelnök kimondja az eredményt.

20. §, Ha általános többség nincsen, a szavazás azon két tag felett ismétlendő, kik mellett aránylag legtöbb szavazat nyilatkozott.

21. §. Ezt követőleg az előbbi módon egymásután választatik a két alelnök.

22. Ugyanazon módon, de egyszerre s viszonylagos szavazattöbbséggel választatik hat jegyző.

A ház utóbb a szükséghez képest a jegyzők számát szaporithatja.

Ugyanekkor választatik általános többséggel a háznagy is, ha a ház annak választását későbbre halasztani nem akarja.

23. §. A választások befejeztével a megválasztott tisztviselők helyeiket elfoglalják, s a megválasztott elnök kinyilatkoztatja, hogy a ház megalakult.

24. §. Az elnök, alelnökök és jegyzők nevei, a minisztérium által ő felségének a királynak tudomás végett följelentetnek.

25 §. Az 1848-ik évi IV. t. cz. 8 ik §a szerint a ház elnöke az országgyülés egész folyamára, többi tisztviselői pedig csak egy egy évi ülésszakra választatván: az alelnökök, jegyzők és háznagy minden évi ülésszak első három ülésének egyikében a fennirt módon ujból választatnak. Ezen uj választás eredményének kihirdetéséig az előbbi ülésszakban választott alelnökök s jegyzők folytatják hivatalos működésöket.

(Folyt. köv.)

BELFÖLD.

(A pártéletből. Választási mozgalmak. Királyi biztos Egerben. Honvédtisztekről. Szaplonczai főispán)

— A baloldali ellenzéki bizottmány Pesten csakugyan megalakult. Az ellenzék „tömörült.“ Az aprólékos „párt árnyalatokat“ jellemző vitás pontok mellőztetnek és a közös müködési alap meg van találva. — Bátorkodtunk kételyünket kifejteni a felett, hogy közös alap találtathassék oly „államférfiak“ számára, kiknek némelyike oly politikai párthoz tartozott, a melyet távolabb állónak tartottunk a szélső irányzattól mint Deák elveitől. Jókait a Ghyczy-párthoz tartozónak kelle tartanunk, és Ghyczitől pedig különösen utolsó nevezetes nyilatkozata után azt kelle tartanunk, hogy a Deákpárthoz sokkal közelebb áll, mint Jókaiékhoz. És ime Jókai Irányival és a szélső balokkal vezérkedik a „Pannonia“ szálloda ebédlőjében.

A felfedezett közösalap, a hasonló korteskedési frázisok, a melyek a szélső bal politikai csiziójából vannak szedve. — Nem tudhatni, ha vajjon azért egyeztek-e abba a fusionált pártvezérek, hogy a szélső-balnak legyen több concessio téve, mivel Irányiék nem szoktak tágitani, vagy pedig azért, mivel korteskedésre alkalmasabbak a szélső bal csiklandozóbb, paprikásabb, tüzesebb frázisai, mint a balközépi“ lágymelegségek. — Nagy tengernyi az adó, és még sem jut az ország szükséges költségeire sem pénz, ez Jókai székfoglalójának fő-eszméje, a mit d usum Delphini majd illustrálnak a czifraszürü kortesvezérek.

„Egy ország, mely száz millio egyenes adót fizet, midőn a legszükségesebb reformokra kerülne a sor, nem rendelkezik azokhoz való pénzerővel. Összes népiskoláinkra, gazdászati és kereskedelmi müvelődésünkre nem jut annyi, a mennyibe egy közös hadihajó kerül.“ Ezeket mondja Jókay a „Pannoniában.“

Hogy mint lehetne a szükséges pénzt előteremteni, azon minek törjék fejöket a pártvezérek. Ez aprólékos pártárnyalati differentiákat idézhetne elő. Ilyen nevezetes választási epochában csak a vezéreszmék lehetnek irányadók Ezek pedig: nincs pénz; az adó sok, s nem lehet az a kérdés, hogy mint lehetne pénz sok, és hogyan lehetne az adó kevesebb. Kár, hogy az országgyülés alatt sem nyujtottak be erre nézve valami életrevaló tervet a most már tömörült ellenzékiek.“

— A „P. N.“ szerint a Zsólyommegyei választási mozgalmakról helytelenül értesitették a lapokat. Balol dalinak tüntették fel, a ki jobboldali stb. A „P. N,“ szerint a Deákpárt Zólyommegyében nagy előnyben van s a létező adatok szerint valószinü, hogy a következők lesznek a képviselők: Lehoczky Egyed, Halassy Gyula, Peténvi Ottó és Plachy Lajos.

— Aradon Atzél Péternek, a ki Deákpárti és Arad városának kedvelt polgármestere, ellenjelöltje akadt a baloldal egy jeles tehetségü tagja B. Simonyi Lajosban.

— Hevesmegye rövid idő alatt másodszor van azon különös helyzetben, hogy kir. biztos intézi dolgait. Mint előre látható volt, a kormányt e lépésre a megyei közgyülés ama határozata birta, mely miatt Puky alispán és több balközép-párti férfiu is ott hagyta helyét, hogy azokat a szélsőbaloldaliak foglalják el. A kormány előbb még felhivta a megyét, hogy vegye viszsza e határozatát, s a mint a megye tegnap azt megtagadá, a kir. biztos ma beköszöntött. Egerből a „Századunk“ erre vonatkozólag a következő magántáviratot vette:

Eger, jan. 12, délben. Gr. Szapáry Gyula, mint királyi biztos szünni nem akaró zajos éljenzés között lépett a terembe, hogy a „hevesi végzést“ megsemmisitse és a bizottmányi üléseket további rendeletig felfüggessze. — Minden zavartalan, nyugodt.

— Honvéd-tisztekről. A „K. K. Armee Verordnungsblatt“ legujabb (50 ik) száma a közös hadügyér, báró Kuhn táborszernagy mult hó 29-ről keltezett körrendeletét hozza, mely a magyar honvédelmi törvény 16-ik § ának alapján a magyar honvédség tisztikarának első felállitásánál felhasználandó elemekről határozatokat foglal magában, s felsorolja azon szabályokat is, melyeket a nevezett tisztekre vonatkozólag ő Felsége mult hó 20-ról kibocsátott határozmányában zsinórmértékül előirt. A hadügyér kifejezi azon reményét, hogy e szabályok valószinüleg a Reichsrathban képviselt országok honvédségére nézve is alkalmazásba fognak vétetni, mint a melynek felállitása már elvileg el van fogadva, mig a részletes törvény ez idő szerint vétetett alkotmány szerü tárgyalás alá.

E szabályok lényegileg a következők: Minden nyugdijazott vagy az első felállitás alkalmával az álló hadseregbeli activ szolgálatból a honvedségbe áthelyezett tisztet, a mig állásáról önkéntesen le nem mond, vagy azt el nem veszti, a szolgálata által szerzett nyugdij megilleti. Minden az activ szolgálatból a honvédségbe átlépett tisztnek az álló hadseregbe visszalépte esetére az igényelt állás és rangviszonyok fentartatnak. A magyar honvédségbe osztott tisztek czime „magyar királyi honvédtiszt“ leend, s ő Felségének határozott akarata, hogy a „császári királyi,“ vagy „magyar királyi tiszt“ elnevezések között semmiféle különbség ne vétessék fel. A tisztek a honvédségből kilépésük után is mét használhatják előbbi czimüket. A honvédelmi törvény értelmében a tisztek előmozditására nézve a hon

AZ „AUTONOMIA“
TÁRCZÁJA.

M. A. Lucanus „Pharsaliája,“

Forditotta Baksai Sándor, kun-szent-miklósi reformatus pap.

Az Akad. által 130 aranynyal jutalmazott pályamü.

A Pesti Napló esti lapjának 58-ik számában Baksai forditásáról a következő véleményt olvasám:

„Gondoljunk Lucanus müvéhez, melynek érdeke — mivel csak fele szól az utókornak — ugy sem közvetlen, egy pedans, röffel mért, minden izében költöietlen forditást, melyet a vastag prózától csak a licentiák különböztetnek meg, s akkor le fogunk arról mondani, hogy olvasó közönségünk zöme még ezuttal fölismerje és élvezze Lucanust.“

Sulyos itélet ez, melyet a mü behatóbb tanulmánya nélkül osztani nem bátorkodtam; de égett bennem a vágy összehasonlitani Laky Demeternek több mint évvel ezelőtt megjelent igazán müforditásával, melyet a pályabirák egyike jutalomra méltónak, a jutalom kitüzője pedig igen jelesnek ismert el. — Elfogulatlanul kezdtem Baksai müvének figyelmes olvasásához, de — megvallom — közönként nem tudtam müforditással-e, vagy fiatalkori silány kisérlettel van dolgom? Bámulva tapasztaltam, hogy noha az akademiai birálók csak utólagos kijavitásra utasitva vélték e müvet jutalomra méltónak, s habár a javitásra forditható idő elég hosszura nyult, még sem került az nem mondom nehány, de a hibák özöne nélkül a rájs soká várakozott sajtó hatalmába.

Nehogy azonban puszta állitással inkább gáncsolódni mint birálni láttassam, taglaljuk e müvet, melyre a Pesti Napló imertetője tanulmány nélkül, s tér szüke miatt nem vállalkozott, s hisszük hogy a ferdeségek, melyeknek parányi részét akarjuk csak fölemliteni, — nehogy a tisztelt szerkesztőség türelmével visszaéljünk — e mü, selejtességének bebizonyitására, több mint elégséges érveket fognak szolgáltatni. De lássuk először a forditás technikáját.

Aki a klassikusok bármelyikének hasonnemü versekben való forditására vállalkozik, kötelezi magát azon versnem szabályainak lelkiismeretes követésére is. Itt hatméretü versekről van szó, aki pedig a hatméretü versek technikájában csak valamennyire is jártas, nem mellőzheti annak általánosan ismert ama törvényeit, melyek a metszetet (caesura) szabályozzák, ennek alkalmazását a harmadik láb élére, vagy e helyett a második meg negyedikére, a mellőzhetlen kényszerüség érvényére emelik. Metszet fordulhat elő más lábak élén is, mindig emelni fogja a vers gördülékenységét és erejét; de ha az emlitett lábakon nem fordul elő, a vers hatméretü versnek el nem fogadható. A harmadik láb élére eső caesurát pótolhatja egy tagu szó is, de csak ugy, ha más egytagu vagy dactylus előzi meg. Ezen elvtől Baksai magát föloldozta, lehet, hogy önhittség-, lehet, hogy könnyelműségből, de ne kivánja tőlünk, kik a tárgyilagosság terén állunk, hogy hibáinak mi is szemet hunyjunk. Ki nem érzi e sorokban a metszet-hiány okozta darabosságot:

S gallusi harcz koszoruja kalózi babérra homályt vet (I. 122.)
Én Latiumbeli Jupiter, a mgas Alba lakója (I. 199.)
Vándorsátort, mint Latiumnak kulcsai leunnk (I. 254.)
A dódónai tölgy, folyamon használatos éger (III. 441.)
A sáneczmüvek is, a töretőtül ütötten okádnak (VI. 137.)
Ezt rettegteti, azt élesztgeti a hatalom-czél (VII. 386.)
A szomjas hadi nép, vár mig iszik a sereg alja is (IX. 592).
Fosztogató kinn a sors bosszut álla világért (X. 21.) stb.

Figyelmet érdemel továbbá ama vétkes egykedvüség, melylyel megszorult forditó szükkörü kifejezéskészletének prozodiai licentiákkal jő segélyére A hosszu szótagokat rövideknek veszi és viszont. Sőt gyakran ilynemü kényelem kedveért következetlenségbe is süllyed P. ijedelem, igét, egyik, egyért, bajból, tüzhelyeinktől, Neronak, Cato, part-vidék, oriás irtozatos, Asia stb. Néha irja melly, néha mely, könny néha köny.

Szorult helyzetében még nyelv- és helyesirási bakoktól sem irtózik, milyenek: idült e. h. üdült, jogarat, e. h. jogart, v. ő. csavarat, magyarat, fanyarat, viharat, zivatarat. Esső e. h. eső, béres nyelvü e h. bérencz vagy bérlett nyelvü, eskem e. h. esküszöm, hűlvén e. h. elhülvén, szélveszek e. h. szélvészek, közzé e. h. közé stb.

Telve van az egész forditás a főnévvel egyeztetett s a sorok végeire dobott igenevekkel, melyeket mint a nyelvre erőszakolt latinismusokat, jó hallásu magyar fül meg nem szenvedhet. P.

Caesar ezenközben föld végvidékein állván
Üz viadait, nem ugyan nagy vérontásba kerülőt,
Mégis a pártvezetők sorsára nagyon nyomatékost (IV. 1—3)
Nyugalomért ily sok zivatart zivatarra tetézők (IV. 195)
Nincs kéz tévesztő, nincs dárda hiába repülő. (VI. 190)

S mindezek, daczára hány ilyen vers (?) ötlött szemünkbe:

Érzé már a világ istenszó mint teljesül be (II. 16.)
Szükség rendeletid teljesiteni tudnom akarnom (I. 373)
Szomjazz te is ha iszom tikkadj liget árnyba ha vágyok (V. 399.)
Nincsen hijja hiuz szemnek sem hiéna gerinczneck. (VI. 672.)

Bátorságot vesz magának forditó, sokszor számba se véve az etymologiát, uj szavakat teremteni, vagy használni elavultakat oly értelemben, melyben azok nem használtatnak. P. lövölde e. h. üstökös, mely mellőzve általános használatát, a latin cometának is jobban megfelel. Bókony e. h. szószék vagy hajóorr. Kérdezze meg Baksai ur a hajósokat vagy halászokat, mi az a bókony? Egészen más része az a hajónak, mint melyet a latin rostrumnak nevez. Karakó e. h. öv, melyet ha igy akarna is használni, jobban kifejezhető ez elavult főnévvel: kar. Diadó e. h. diadal tárgya vagy ünnepe, (triumphatur hortis), melyet nehezen fog érvényre emelni Baksai ur az általánosan elfogadott diadal ellenében, mely épen azon értelmet fejezi ki, melyet Baksai ur a diadóval kifejezni akart. Diadik ige, nagyon jól jegyzi meg forditó: hypotheticus. Kéttollu e. h. bipennis, mely a szövegben kétélü bárdot fejez. Aranyból vett idézetében figyelmeztetjük Baksait, hogy ott buzogányról van szó, már pedig hogy Caesar kéttollu buzogánynyal vágta volna le a fát, fölteszem, hogy Baksai ur sem hiszi. Háramb e. h. háromlábu szék τρί ποδς. Geréb szóval földsánezot fejez ki, holott geréb vizparton huzott töltést jelent. Edény a Tisza vidékén használtatik jármü helyett, de hajó értelemben nem használtatik stb.

A nyelvnek uj szavakkal bővitése dicsérendő dolog, csakhogy — ugy véljük — annak tere nem a müforditás, különösen ismeretlenebb classicusok forditása, hol — jelen müről veszünk példát — az értelem rovására sik, különösen ha az iró, mint ezt Baksai ur tevé, a nagyobb részt nem is igazolja.

De térjünk át a forditás hiányaira, annak hütlenségére, mely egyfelől bizonyságot tesz Baksai ur müforditói hivatlanságáról, másrészről alapos okot ad azon föltevésre, hogy a tud Akademia által kijelölt birálók e forditást az eredetivel vagy össze nem hasonlitották, vagy az eredetinek szellemébe hatni képtelenek voltak Hasonlitsuk csak össze nehány helyét az eredetivel, s a Baksai által annyira kicsinylett Laky forditásával, s meglátjuk, minő óriási a hézag, minő nagy a különbség.

Félszegen esnék csak Rómádra tekinteted ekként (I. 55.)

Unde tuam videas obliquo sidere Romam
Lakynál: Hogy szemmel tarthasd Rómádat mostoha sorsán.

.... és a családanya még nem kelti kibontott
Fürteivel keserü jajogásra cselédei karját (II. 24, 25)
.... nec mater crine soluto
Exigit ad saevos famularum brachia planctus
Lakynál: ... s még ..... zilátt hajjal nem roskad a szolgák
Karja közé a bús anya.

.... Üzni csak engem
Engem kell magamat, törvény s jog hasztalan őrét (II. 315.)
.... me solum invadite ferro
Me frustra leges et inania iura tuentem
Lakynál: A gyilkos aczél rám zuduljon, ki a törvényt
S eltapodott jogot védem.

E közben mikor a rideg éjt már kergeti Phoebus
Zörgetnek kapuján s keseregve rohan be a tisztes
Marcia, megtérvén Hortensius üszkei mellől,
Mint hajadon nemesebb nevü férfi meny-asszonya volt ő,
Ámde midőn meglőn e násznak dija, gyümölcse,
Harmadik ízével más házat megy telyesitni
És anyavérében két fajt elegyiteni össze
Átadatik. (II. 326—333.)
Interea Phoebo gelidas pellente tenebras
Pulsatae sonuere fores: quae sancta relicto
Hortensi moerens irrupit Marcia busto.
Quondam virgo toris melioris iuncta mariti,
Mox ubi connubii pretium mercesque soluta est,
Tertia iam soboles, alios foecunda penates

Irányival és a szélső balokkal vezérkedik a
zálloda ebédlőjében.
ezett közösalap, a hasonló korteskedési
lyek a szélső bal politikai csiziójából van-
. Nem tudhatni, ha vajjon azért egyeztek-e
ult pártvezérek, hogy a szélső-balnak le-
cessio téve, mivel Irányiék nem szoktak
pedig azért, mivel korteskedésre alkalma-
ő bal csiklandozóbb, paprikásabb, tüzesebb
a balközépi" lágymelegségek. — Nagy,
dó, és még sem jut az ország szükséges
n pénz, ez Jókai székfoglalójának fő-esz
d usum Delphini majd illustrálnak a czif
vezérek.
szág, mely száz millio egyenes adót fizot,
ükségesebb reformokra kerülne a sor, nem
okhoz való pénzerővel. Összes népisko-
lászati és kereskedelmi müvelődésünkre
, a mennyibe egy közös hadihajó kerül."
a Jókay a „Pannoniában."
nt lehetne a szükséges pénzt előteremteni,
rjék fejöket a pártvezérek. Ez aprólékos
differentiákat idézhetne elő. Ilyen neve-
si epochában csak a vezéreszmék lehetnek
ek pedig: nines pénz; az adó sok, s nem
rdés, hogy mint lehetne pénz sok, és ho-
az adó kevesebb. Kár, hogy az országgyü-
nyujtottak be erre nézve valami életrevaló
már tömörült ellenzékiek."
N." szerint a Zsólyommegyei választási
helytelenül értesitették a lapokat. Balol
ték fel, a ki jobboldali stb. A „P. N," sze-
rt Zólyommegyében nagy előnyben van s
ok szerint valószinü, hogy a következők
iselők: Lehoczky Egyed, Halassy
nyi Ottó és Plachy Lajos.
on Atzél Péternek, a ki Deákpárti
ának kedvelt polgármestere, ellenjelöltje
ul egy jeles tehetségü tagja B. Simonyi

yesmegye rövid idő alatt másodszor
lönös helyzetben, hogy kir. biztos in-
int előre látható volt, a kormányt e lépésre
yülés ama határozata birta, mely miatt
s több balközép párti férfiu is ott hagyta
azokat a szélsőbaloldaliak foglalják el. A
b még felhivta a megyét, hogy vegye visz-
atát, s a mint a megye tegnap azt megta-
ztos ma beköszöntött. Egerből a „Száza-
onatkozólag a következő magántáviratot

jan. 12. délben. Gr. Szapáry Gyula, mint
szünni nem akaró zajos éljenzés között lé-
, hogy a „hevesi végzést" megsemmisitse
yi üléseket további rendeletig felfüggesz-
zavartalan, nyugodt.

véd-tisztekről. A „K. K. Armee Ver-
legujabb (50-ik) száma a közös had-
uhu táborszernagy mult hó 29-ről keltezett
hozza, mely a magyar honvédelmi törvény
alapján a magyar honvédség tisztikarának
nál felhasználandó elemekről határozato-
agában, s felsorolja azon szabályokat is,
evezett tisztekre vonatkozólag ő Felsége
kiboesátott határozmányában zsinórmér-
hadügyér kifejezi azon reményét, hogy e
szinüleg a Reichsrathban képviselt ország
ére nézve is alkalmazásba fognak vétetni,
k felállitása már elvileg el van fogadva,
s törvény ez idő szerint vétetett alkotmány
s alá.
lyok lényegileg a következők: Minden
agy az első felállitás alkalmával az álló
aciv szolgálatból a honvedségbe áthelye-
, mig állásáról önkéntesen le nem mond,
m veszti, a szolgálata által szerzett nyug-
Minden az aciv szolgálatból a honvédség-
tnek az álló hadseregbe visszalépte ese-
lt állás és rangviszonyok fentartatnak.
védségbe osztott tisztek czime „magyar
tiszt" leend, s ő Felségének határozott
a „esászári királyi," vagy „magyar ki-
evezések között semmiféle különbség ne vé-
tisztek a honvédségből kilépésük után is
tják előbbi czimüket. A honvédelmi tör-
en a tisztek előmozditására nézve a hon-

nk át a forditás hiányaira, annak hütlen-
gyfelől bizonyságot tesz Baksai ur müfor-
ságáról, másrészről alapos okot ad azon
y a tud Akademia által kijelölt birálók e
eredetivel vagy össze nem hasonlitották,
tinek szellemébe hatni képtelenek voltak.
sak össze nehány helyét az eredetivel, s a
nnyira kiesinylett Laky forditásával, s
nő óriási a hézag, minő nagy a különbség.
esnék csak Rómádra tekinteted ekként
(I. 55.)
videas obliquo sidere Romam
gy szemmel tarthasd Rómádat mostoha
sorsán.

saládanya még nem kelti kibontott
eserü jajogásra cselédei karját (II.24, 25)
ater crine soluto
evos famularum brachia plauctus
még . . . . . zilált hajjal nem roskad a
szolgák
a bús anya.

. Üzni csak engem
magamat, törvény s jog hasztalan őrét
(II. 315.)
. me solum invadite ferro
eges et inania iura tuentem
gyilkos kezél rám zuduljon, ki a törvényt
jogot védem.

kor a rideg éjt már kergeti Phoebus
apuján s keseregve rohan be a tisztes
térvén Hortensius üszkei mellől.
n nemesebb nevü férfi meny-asszonya
volt ő,
meglőn e násznak dija, gyümölcse,
zével más házat megy telyesitni
ben két fajt elegyiteni össze
(II. 326—333.)
ebo gelidas pellente tenebras
uere fores: quae sancta relicto
erens irrupit Marcia busto.
rgo toris melioris iuncta mariti,
nubii pretium mercesque soluta est,
soboles, alios foecunda penates

védségnél is ugyanazon alapelvek érvényesek, melyek az álló hadseregre nézve irányadók.

Az ellátási igények tekintetében minden honvédtiszt csak az activ szolgálatban — akár az álló hadseregnél, akár a honvédségnél — töltött időt számithatja be. A nyugdijas állapotból vagy később superarbitrálás utján a cs. kir. hadseregből a honvédségbe lépő tiszteknek ama dijak, melyeket a közös hadseregben szolgálatuk által nyertek, a közös hadügyi költségvetésből fognak kifizettetni. Ha ily nyugdijas tisztek a honvédségnél magasabb illetéket fognak nyerni, a többlet a honvédelmi miniszterium dotatiójából fog fizettetni. Az ellenség általi megsebzések folytán beállott nyugdijazásoknál a honvédség azon tisztjei is az álló hadseregbeli nyugdijazási szabályok alá esnek, kik a polgári állásból közvetlenül léptek be, még ha a hadjáratnál hosszabb idejü szolgálatot nem is mutathatnak fel. A békében activ szolgálat alatt invalidokká lett honvédtisztek, kiknek a közös hadi költségvetésből semmi igényük nines, az in tekintetben a közös hadseregre nézve fennálló kedvezményeket szintén élvezik s ellátásuk a honvédelmi dotatióból fog eszközöltetni.

A „P. N." Szaplonczai József főispánságáról a következőt irja: „A „Hazánk" tegnapi számának napi hirei közt Szaplonczay Józsefet mint Máramaros megye főispánját mutatja be. Mi eddig Szaplonczay Józsefet, mint a balközép férfiát ismertük; a lefolyt országgyülésen mint Máramarosmegye egyik kerületének képviselője a balközépi elveknek volt határozott támogatója. Nem lenne szives a „Hazánk" csupa collegialitásból minket az iránt felvilágositani, vajjon minő változásnak tulajdonithatjuk ezen uj acquisitiót? Mikor neveztetett ki Sz. J. máramarosi főispánnak, s mikor mentetett fel ezen méltóság terhei alól Mán József?"

KÜLFÖLD.

A conferentiának f. hó 9-én tartott első üléséről jelentik a párisi táviratok, hogy abban minden részről a legbékésebb hajlamok nyilvánultak, s hogy kilátás van, miszerint a conferentia már a harmadik ülésben bevégzi munkálatait. Mint helyhatalmazottak egyedül az illető hatalmak párisi követei működnek. Jegyzőül Desprez neveztetett, a politikai ügyek igazgatója a külügyminiszteriumban. Való, hogy a porta a Nizzában tartózkodó Fuad basát akarta Párisba küldeni, de Lavalette előterjesztésére, hogy a többi hatalomnak is csak rendes követeik által vannak képviselve, ismét lemondott szándékáról. Ha a görög követ szavazatot kérne a conferentián, a hatalmak visszautasitandják ezen követelést arra utalván, hogy Görögország nem irta alá a párisi szerződést. Mérvadó körökben nem kimélik a fáradságot, hogy a békés kiegyenlitést gátló akadályokat elháritsák. Igy például, egy lapnak azon hire, hogy ujabb nehézség keletkezett, a mennyiben Porosz- és Oroszország tiltakozni szándékoznak az ellen, hogy Metternich herczeg mint Magyarország és Ausztria képviselője vegyen részt a conferentiában, felhivatalos körökben teljesen légből kapottnak nyilvánittatott. Ép oly határozottan tagadtatik, hogy Francia- és Angolország megszálló hadat akarnának Görögországba küldeni. Végre erősitik, hogy a Mensdorff-Pouilly gr. párisi küldetéséről szárnyaló hir is valamint egyáltalán ily küldetés létezése, merő képzeleten alapszik.

(Egy angol levelező nézetei Görögország állapotáról.) A „Times" atheni levelezője komor szinekben festi Görögország helyzetét s egyidejüleg a görög kormány politikáját is szigoru birálat alá veszi. „Bulgaris és Delyannis — irja levelező — a pénzügyi és politikai erkölcstelenség utján rohannak előre, mely szükségkép még sokkal gyorsabban el fogja enyésztetni Görögország befolyását s a hellen elem iránti bizalmat, mint Komonduros hóditási terveinek meghiusulása vagy a candiai fölkelés legyőzetése. Bulgáris meghatalmazást kért a kamarától ujabb kölcsön fölvételére, akár a szokott uton, akár „más eszközökkel." Az előtt királyok csalták meg a nemzeteket, önnön pénzüket meghamisitván, most ugyanazon czélt érik el oly módon, hogy készpénzfizetés helyett papiros álló igéreteket köröztetnek. Ha György király kormánya elvakultságában kényszerkölcsönhöz folyamodnék, avagy beváltathatlan papirpénzt bocsátana ki, ugy nem kivántatik a görög levantei kereskedés viszonyainak bővebb ismerete ahhoz, hogy valaki megjövendölhesse, miszerint Syra egész kereskedelmi üzlete csakhamar Smyrna és Konstantinápoly felé veendi utját. Ép oly komor a kilátás a politikai ügyek tekintetében. A törökországgali szakitást illetőleg, György király s a nemzet oly nézetekhez ragaszkodnak, melyek kevés reményt nyujtanak a béke tartós helyreállításához. A nép nyilatkozataiban s a sajtó nézeteiben több igazság rejlik, mint a kormány közleményeiben. Kékkönyveink gyakran bebizonyitották, hogy a görög miniszterek minden kigondolhatót erősitenek, ha az illem tiltja kimondani, hogy ezen adatok valótlanok.

Azért talán nem is volna szükséges a kékkönyvnek az összeütközésre vonatkozó részét bővebben elemezni. Az ilyféle irományokhoz azonfölül Görögországban csak nagy bajjal juthatni; a görög államférfiak irtóznak a nyilványosságtól s a birálatot ellenséges cselekménynek tekintik, mely irodalmi szakitásra jogosit. Egyelőre nagy zajt ütnek a hadikészületekkel, de a háboruban nélkülözhetlen szállitó eszközökről és élestárakról még nem jutott eszükbe gondoskodni. A tüzérség ennyi meg ennyi üteggel volna ellátandó, a lovasságot 1000 dzsidással kellene szaporitani, de hogy honnan vegye a lovakat, azzal a hadügyminiszter keveset törődik. Görögországban nem kapni lovakat, s valóban rendkivüli nagy lelkiség volna a portától, ha megengedné, hogy a görög kormány azokat török területen vásárolja.

Társaskörökben még gyakran hallani, miszerint Bulgaris szándékosan idézte elő a válságot, hogy a védhatalmakat beavatkozásra kényszeritse, és Görögországnak lehetővé tegye Kandia ügyét saját becsületének veszélyeztetése nélkül elejteni. Reménylik, hogy a conferentia valamely határozata által sikerülend e czélt elérni. Azon ábránd, hogy Franczia és Angolország e tekintetben meghasonlottak volna a portával s most uj Navarint terveznének már madnem teljesen elenyészett."

Levelező aztán áttér a legujabb krétai eseményekre s következőleg irja le Petropoulaki kalandos hadjáratát és capitulatiját: „Petropoulaki Leonidás tudvalevőleg 600 emberrel Mylopotama tartományban szállott partra, mialatt atyja, az ezredes, 300 önkéntessel Hikrapetra mellett lépett Candia földére. Ezen 900 spartai csak 5 napra voltak élelemmel ellátva, s igy előrelátható volt, hogy a fölkelés kialvó langját alig si kerülend ily éhes expeditio segélyével ujból felszitni. A török csapatok nem engedték, hogy oly helyeken megállapodjanak, a hol élelmet szerezhettek volna, keresztény és török egyaránt menekült ezen szabaditók közeledtére, kik a török csapatok által helyről helyre üzetve és éhségtől kinoztatva, nem juthattak el az Ida hegység nehezen megközelithető hegy torkolataiba, hanem Aymo Vasil meredek lejtői hosszában kalandozván és kétségbeesésükben, sfakia hozzáférhetlen sziklái közé vették magukat. De a sfakioták sem adhattak nekik élelmi szeretet, mig végre a török seregek által az askyfoi táborban körülvétetve ezen a Candia függetlenségéért küzdő éhes harczosok, látván, hogy a tengertől elvágattak, letették a fegyvert.

A főkormányzó ugy vélekedett, hogy nem is küld het ezen spartaiaknál jobb békeapostolokat Görögországba s azért haladéktalanul egy sorhajó fedélzetére kisértette őket. Hobbart basa decz. 30-án tudakozódott a görög miniszterelnöknél, hol kivánja e hősöket partra szállittatni; Bulgáris nagy zavarba jött e miatt, mert közelfekvő okokból nem óhajthatta, hogy az önkéntesek ily állapotban vonuljanak át a főváros utczáin."

F. hó 9-ről kelt konstantinápolyi távirat szerint Hobbart basa jelentette kormányának, hogy a török hajón elszállitott fölkelőket Siratól 3 mértföldnyi távolban partra tette és lefegyverezte, nehogy a lakosságot nyugtalanitsa.

— A Patrie figyelmeztet, miszerint a conferentia tagjai köteleznék a tárgyalásokat titokban tartani, s hogy ennélfogva az erre vonatkozó jelentések is nagy óvatossággal veendők. Ez áll a conferentia első üléséről érkezett táviratról is, mely szerint a teljhatalmazottak a következő pontok iránt egyeztek meg:

„A párisi szerződést aláirt hatalmak teljhatalmazottjai egybegyültek, hogy a porta és Görögország közt támadt meghasonlás kiegyenlitésére alkalmas eszközökről tanácskozzanak és első kötelességüknek ismerik az érdekelt feleket értesiteni, hogy a conferentia megalakult. A Görögországnak átküldött ultimatumban foglalt reclamatiók a hatalmak által vizsgálat alá vétetnek, melyek azon meggyőződést tápláljáks, hogy a szultán és görög király kormányai lelkiismeretesen tartózkodni fognak minden oly lépésektől, melyek a status quot megváltoztatnák és megnehezitenék a hatalmak részéről elvállalt feladat megoldását. Ennélfogva nem késnek a porta mérsékeltségére hivatkozni, s ezt felhivni, hogy az ultimatumban elősorolt fenyegető rendszabályok foganatositását a conferentiai munkálatok befejeztéig elhalassza.

Egyidejüleg felszólitják a görög kormányt oly intézkedések megtételére, melyek alkalmasak saját területén minden ellenséges manifestatiót, vagy fegyveres expeditiót tengeren avagy szárazon megakadályozni, mely összeütközést idézhetne elő a portával. — A conferentia ezen határozata egy időben bozatott a konstantinápolyi és athéni kormányok tudomására.

— A porosz félhivatalos sajtónak Ausztria iránti ellenséges hangulata napról napra növekszik. Félreismerhetlen, hogy epés kifakadásai első sorban Beust gr. megbuktatására czéloznak, miből azonban még nem lehet következtetni, hogy e támadások egyszersmind az egész monarchia ellen nem irányolnak. A „Nordd. Allg. Ztg." hasábokra terjedő czikkeket ir a vöröskönyvről, annak bebizonyitása végett, miszerint oly sürgönyök közzététele, melyek Berlinben nem is közöltettek, flagrans megsértését képezi a diplomatiai illemnek, mire szorosan véve a diplomatiai viszonyok megszakitását vallja kellene válaszolni. A „Köln Ztg." berlini félhivatalos levelezője pedig azon állitással lep meg, hogy a bécsi kabinet agitatori tevékenysége az európai udvaroknál, melynek czélja coalitiot létrehozni Poroszország ellen, nem enged kétkedni Beust gr Poroszország iránti érzületeiről. Valóban nehéz előrelátni, mire vezetnek majd a félhivatalos lapok ezen folytonos insinuatioi

Olaszországban az örlési adó behajtása oly heves ellentállásra talált, hogy a kormány czélszerünek vélte Cadornát a legkiterjedtebb teljhatalom mal ellátni, melynél fogva ostromolt állapotba helyezte a nyugtalankodó Bologna, Reggio del Emilia és Parma tartományokat. De a tapasztalás bebizonyitotta, hogy az örlési adótörvényt lehetetlen ily cathegoricus módon foganatositani és a kormány szelidebb eszközökhöz nyult. A milanoi területen Torre paefectus kihirdette, hogy a molnárok és malom birtokosok tetszés szerinti részletekben fizethetik a szóban forgó adót.

— A France csipős iróniával jelenti, hogy Franczia- és Olaszország közt nem történt közeledés:

„Több olasz lap — mondja a France" — erősitő, hogy Lavalette marquis belépte a ministeriumba határozott közeledést jelzett. E föltevés annyiban nem pontos, mert a két kormány barátságos viszonya semmiben sem változott, s ma is ugyanaz, mely egy hónap előtt volt."

Távsürgönyök.

Konstantinápoly jan. 12. A nagyvezir azon feleletet adta a conferentia jegyzékére, hogy a görögök kiutasitására vonatkozó rendelet már meg van változtatva, ellenben a görög hajókra vonatkozó rendszabályokat megváltoztatni nem lehet.

Páris, jan. 12. A conferentia tegnap tartotta második ülését, az összejövetel f. hó 14-ére, csütörtökre napoltatott el. Az egész ülést az első jegyzőkönyvének felolvasása töltötte be; a görög meghatalmazott nem volt jelen. A „Constitutionel" sajnálatát fejezi ki azon formanehézségek végett, melyeket Görögország támaszt, mindamellett reméli azonban, hogy a conferentia el fogja érni kitüzött czelját. A „France" irja: A görög felhatalmazott még most nem kapott Athénből feleletet, a conferentia azonban, daczára annak, folytatja tanácskozásait. — Az emlitett lap hiszi, hogy a conferentia a nemzetközi jog alapelveinek egy általános érvényü magyarázatát fogja felállitani s Görög- és Törökországot azoknak elfogadására fölhivni, mely hatalmasságok komoly ellenállást aligha fognak mutatni.

UJDONSÁGOK.

— **B. Eötvös** vallás- és közoktatási miniszter nem régiben Szegeden megfordulván, nehány tanféri tiszteletét fogadta, s a kath. autonomia közeli megvalósulása iránt nyilatkozatott ön.

— **A vallás és közoktatási miniszterium** szivességéből megkaptuk a pesti lipótkülvárosi rom. kath. templom kupolájának beomlása folytán, vizsgálat végett kiküldött miniszteri bizottmány szakértő tagjainak jelentését, — a terjedelmes jelentés bővebb ismertetését fentartva, jelenleg csak jelezzük, hogy ez mind Ybl, mind Hild épitészek jóhiszeműsége mellett nyilatkozik s ezek számitásainak helytelen voltát hamis feltevések és jelentések téves következményeinek declarálja.

— **Oszterhuber** József, Zala megye volt alispánja f. hó 8-án 77-éves korában meghalt. Az elhunyt igen jeles gazda volt, és Deák Ferencz benne szeretett sógorát veszité el, kihez Puszta-sz.-Lászlóra nyáron át rendesen el szokott ránduli.

Nyugodjék békében!

— **Beszérőt.** Néha a tövisek irója is eltalálja a szeg fejét. Azt mondja a „Hazánk" utolsó számában, hogy Besze kineveztetése a baloldalnak kapitális, mert öt-hat ilyen kinevezés és nines szükség rá, hogy az ellenzék buktassa meg a miniszteriumot. Az ily kinevezések bizonyára igen ártanak a miniszteriumt tekintélyének; rontják az igazságszolgáltatást és hivatva vannak arra, hogy népszerütlenné tegyék a biró kineveztetési rendszert pedig törvénykezési bajaink egy orvosságát ebben kell keresnünk. — Hanem annak még sem örülnénk, ha volna olyan ellenzék, a melynek a haza kára „kapitális."

— **Az elővigyázat** mindig jó. De Ville Mazot mint a párisi „Societé du credit génerale" ügynöke, Pestváros elüljáróságánál a Reiter-féle csatorna létrehozása érdekében kérvényileg ajánlatokat terjesztett elé; utánnézés folytán kiderült, hogy a nevezett hitelintézet ez iránybani ügynökséggel senkit meg nem bizott, sőt a Reiter-csatornáról mitsem tud.

— **Nagy emberek** apró dolgai is érdeklik a közönséget, — igy Deák Ferenczről kisütötték, hogy Perlakon n. Csesznák ügyvédnél volt patvarista, — most meg — jegyzé meg valaki — mindnyájan az ő patvaristái vagyunk.

— **Szegeden** Tóth János elemi tanodai igazgató áldozatkészsége folytán létrejött az első népkönyvtár, mely egyik tanyai iskolában van elhelyezve; ettől és az alakulóban levő népnevelési egylet létesülésétől ott némi lendületet várnak az elemi iskola-ügyre, miután az elemi tanodák ott más évekhez arányositva, jelenleg nem a leglátogatottabbak.

— **A bécsi „Gemeinderath"** a hivatalnokoknak f. hó 11-én drágasági potlékot szavazott meg; Pest-város e czélból, de házbér-segély czim alatt, már régebben 15%-ot rendelt a házi pénztárból kiadatni hivatalnokainak.

— **Az előforduló gonosztettek** koronkinti feljegyzése — ha csak közvetve is — némi haszonnal járhat t. i. hasonló körülmények között a visszaemlékezés óvatosságot kelthet az emberben, azért feljegyezzük ujabban a következőket:

Az alföldi vasuton a rablók ujabban is kisérletet tettek a vonat feltartóztatására, mit egy, a sineken keresztül fektetett vasrud által véltek eszközölhetni, ezt azonban a mozdony szerencsésen félrelökte kimért utjából;

a buda tabáni városrészben tegnap előtt egy lakatos szobájából tolvajokat ugrasztottak meg, kik már a szekrények zárait feszegették, — a malefactorok egyike rövid időn elfogatott, —

Pozsonyban pedig a 37. gyalogezred egy szabadságos katonáját fogták el, ki ott a Zöldfa vendéglőjénél szegény tanulónak adván ki magát, huzamosb ideig lakást és ellátást kapott, hálából aztán jótevőjét több izben meglopta; ugyanezen csalót a nagyváradi tszék is nyomoztatta, honnét templomrablás folytán inditott vizsgálat elől szökött meg.

— **Napoleon hg** utóbbi időkben betegeskedvén, egy bretagne i paraszt asszony többször megjelent a Palais-royal-ban bizonyos „csalhatatlan" szerrel, de mindig el lőn utasitva, — mire megharagudván, postán küldte el a kuruzsló-kotyvadékot rendeltetése helyére, mit a hg megtudván, a modern sybillát 10 N.d'or ral jutalmazá meg részvéteért.

— **Thuille** p. Vincze kapuczinus szerzetesnek a Bregewsi városi plebánia templomban tartott 4. egyházi szónoklata ily czimmel: „Vier „ketzerische" Predigten über den Pabst" Sartori K. pápai és primási könyvárusnál Bécsben és Esztergomban megjelent, — bővebben nem szóllunk róluk, mert a füzet szerkesztőségünkhöz be nem küldetett; egyáltalán a be

---

Impletura datur, geminos e sanguine matris
Permixtura dolor
Lakynál: A hüvös éji homályt e közben a nap tovalüzvén
Kopogatás hallik: s Hortensius eltakaritott
Hamvait elhagyván mély gyászban ront be eléjök
A jó Marcia, ki mint szüz jobb férjnek arája
Lőn; de mihelyt e frigy három magzatban ölelte
Drága jutalmát — hogy két házat vérrokonitson
Áldott keblével — más férjet kelle szivéhez
Zárnia.

Kárt csak az a nép vall, kit önintézvényei védnek.
. . . . . .
Megnyilt a templom, hogy elállt mellőle Metellus
(III. 151, 153)
Damna movent populos, si quos sua iura tuentur
. . . . . .
Protinus abducto patuerunt templo Metello
Lakynál: . . . . . A közkáron följajdul az ősjogok által
Védett nép . . . . . .
Erre Metellust elvonják: s föltárul a templom.

Két alacsony halmon, csendes lejtője magasbra
Domborodón a kövér földnek, hol régi kezektől
Rakva Herda mered. (IV. 11—13)
Colle tumet modico, lenique excrevit in altum
Pingue solum tumulo: super hunc fundata vetusta
Surgit Hilerda manu.
Lakynál: Halkan domborodó hegységet képez a dús
föld,
Melyre az ősi kezek festették hajdan Herdát
A gyalogok könnyen, zavaratlan visszavonultak.
S czélra nem ért győző harczszegve maradt meg az
ormon (IV. 46, 47.)
Sic pedes ex facili nulloque urgente receptus,
Irritus et victor subducto Marte pependit.
Lakynál: . . . . mire a gyalogok szépen lehuzódnak,
S nem lévén crata, azt sem tudták, hogy ki a győztes.

Élete hátralevő részét ne nevezze rövidnek,
A ki nehány perczczel bir még fölidézni halálát (IV.
478, 479.)
Vita brevis nulli superest, qui tempus in illa
Quaerendae sibi mortis habet.
Lakynál: . . . . . Ki halált választ időt nyer az élet
Nem rövid annak.

. . . . . Im még nines halnod erőszak,
Ámde menekvés sines. Polgár áll, tartva nyakunkat.
(IV. 484, 485,)
Non cogitur ullus.
Velle mori. Fuga nulla patet, stant undique nostris
Intenti cives iugulis.
Lakynál: Nincs rá kényszerüség, hogy halni akarjon
akárki.
Futni lehetlenség, vérünket szomjuhozó nép
Zár minden részről.

A kinek élnie kell, az előtt, hogy akarjon is élni
Istenek ezt eltitkolják. (IV. 519 520)
Victurosque Dei celant, ut vivere durent
Felix esse mori.
Lakynál: . . . . . mert előktől rejti az Isten
A boldogságot, mely a haldoklót elözönli.

Mely Isten lakik itt? égből kirekesztve mi szellem
Méltóztatja magát vak üregben rejleni zárva?
(V. 86, 87,)
Quis latet hic Superum? quod numen ab aethere
pressum
Dignatur coecas inclusum habitare tenebras?
Lakynál: Mely fensőbb lényt rejt e hely? Melyik Isten
alázta
Ugy le magát, hogy egét elhagyva, sötét üregébe
Szálljon e barlangnak?

. . . . . Az emberi nemzet
Él kevesekben csak. (V. 242, 343.)
Humanum paucis vivit genus,
Lakynál: . . . . . Néhányért él a világon
A közös emberi nem.

Ormokon elhelyezék már a csatakész fejedelmek
Sergeiket: szemközt szemlélik az Istenek állni
A fegyvert s daliát daliára találni. (VI. 13).
Postquam castra duces puquae iam mente propinqui
Imposuere iugis admotaque comminus arma
Tarque suum videre Dei.
Lakynál: A hogy a két harczfő lélekben már csatarészen
Elhelyezé seregét, egymás közelében az ormon,
Én önnön mását szemlélé bennök az Isten.

Hitte tanácsosnak láttatnia jámbor ipának (IX. 1038.)
. . . . . tutumque putavit
Jam bonus esse socer.
Lakynál: ugy hiszi bizton
Válhat jó ippá.
. . . . . .
Bárha igyen szólott mégis nem merte követni
Senki siralmai közt. A tömeg nem hün panaszának.
Fojtják a zokogást, vidám arcz leplezi a bus
Érzelmet; vidoron mérészlik nézni az undok
Bünt, mig Caesar sir. Lám milyen jó a szabadság!
(IX. 1105—1109.)
Nec talia fatus
Invenit fletus comitem, nec turba querenti
Credidit: abscondunt gemitus et pectora laeta
Fronte tegunt, hilaresque nefas spectare cruentum
(O bona libertas) cum Caesar lugeat audent.
Lakynál: Azonban akármit
Mond, nem lel könyező társat, s nem hitte keservét
A sereg. Elfojták a sirást, s arczuk kimutatta
A benső örömet! sőt — ó mily szép a szabadság! —
Mig Caesar sirt, ők játékot üzének a bünből.
. . . . . Pompejus lelke te munkálsz
Vérbe rogyásától Caesart te halottaid óvják (X. 6. 7.)
. . . . . Tua profuit umbra
Magne tui socerum rapuere e sanguine manes
Lakynál: . . . . . Ipad árnyadnak köszöné csak
Magne! hogy elkerülé a halált.

. . . . . Juta Cambyses kelet átka
A koros éltüekig: de tivornyákban kimerülten
S önnöni vérével töltözvén visszamegy és nem
Visz tudomást Nilról. (X. 279—282).
. . . . . Vesanus in ortus
Cambyses longi populos pervenit ad aevi
Defectusque etulis et pastus caede suorum
Ignoto te, Nile! redit.
Lakynál: Vad Cambyses már bölcsőjét érte az ősi
Népnek; s elfogyván élelme, övéit ölé le
Étkeül és megjött a Nilus titkai nélkül.

De állitásunk igazolására elég ennyi, csak mutatványul közöltük e nehányat; mert ha mind közölni akarnók nem e lap kerete, de egész könyv szükségeltetnék befogadására. Eszembe jut egy veterán költönk barátjának adott válasza, ki verseit birálás végett hozzá küldé. Nagyon illik Baksai ur müvére:

„Megkértél barátom a minap engemet
Hogy keresztecskékkel tenném jegyzésemet
Ott a hol találnám versed kivetőnek.
Megengedj! ezt tenni mégse merészlettem.
Mert lett volna munkád — amint észrevettem —
Szakasztott másа egy roppant temetőnek.

Fölemlitettük egyes hiányait Baksai ur müvének azon czélból, hogy a classicusokban gyakorlatlanabb olvasó közönség el ne csábitassék azon nimbus által, melylyel a tud. Akademia által kijelelt birálók ketteje akár elfogultság — akár figyelmetlenségből e müvet jónak látta körülövezni. Olvassa el bárki s hasonlitsa össze Laky és Baksai müveit, s nem nézve azokat sem az előszeretet, sem az elfogultság szemüvegén, s be fogja ismerni — bizton állithatjuk — hogy ez itélettel az Akademia magát compromittálta. S igy haladva nem csak a classicitás terén, de egyebütt sem lesz tekintély!

Baksai ur pedig czélszerübben tesz vala, ha hibait javitgatva vagy legalább azok teljes tudatában inkább, szerényen lép föl, mint — hihető rivalitási viszketegből — Lakynak több mint évvel ezelőtt megjelent müvére, csomót keresve a kákán egész petulantiával reflexiókat ir. — Nagyon bántják őt Lakynak általunk üdvözlött számos jegyzetei, melyek Lucanus müvéhez egész commentárt nyujtanak s ama pikáns megjegyzést koczkáztatja, hogy: „Lakynak gyönge oldala a mythologia" majd meg: „gyönge oldala a geographia." Tudja-e Baksai ur, hogy Laky neve ismert név a classicitás terén is, s érdemeihez jelen müvével csak egy koszorut füzött. Ön pedig Baksai ur — első föllépésével leggyöngébb oldaláról mutatt, be magát olvasó közönségünknek.

Kár volt, nagyon kár Lakynak jegyzeteit bántani ezzel elismerte, hogy egyéb hiányt abban föl nem födözhetett. Képzelem, mily lármát ütende, ha értelem vagy hüség tekintetében talál gáncsolhatót Laky müvében, melynek hitelét ezen kényszerü hallgatással nagyban emelte, Jobb szolgálatot teende sajátjának, ha tekintélyesebb pályatársát nem érinti; mert saját gyöngyeségét árulja el az, ki őt nem sértő vetélytársa jelentéktelen gyönyéinek hangos kürtölésével kivánja önbecsét emelni, midőn saját tüzhelye körül annyi a hiány, annyi a tennivaló!

Zalai Dezső.

nem küldött könyveket és folyóiratokat ismertetni és ajánlani rendszerint nem fogjuk, névszerinti megemlitésükre is csak különös magántekintetek fognak inditani bennünket.

— **Hollós** László, kit az olvasó közönség a lapokban megjelent elbeszélései után már ismer, „tollrajzok“ czim alatt egy füzet elbeszélést rendez sajtó alá.

— **Csáktornyán** (a Mura-közben) a napokban utazott át Bedekovics Kálmán, m. kir. horvát miniszter, hol az indóházhoz sereglett nép és értelmiség által kitüntetésekkel fogadtatván, onnét bandérium, dísztal lovasok és mintegy 50 fogat kiséretében a varasdi küldöttséggel együtt Varasdra távozott.

— **Szabadka**-város 1869-ki költségvetés előirányzata kerülvén a f. hó 8-án tartott városi közgyülés elé, a bevételek és kiadások körülbelül 32000 ftban állapittattak meg. A kiadások közt kiemelendők: az elemi iskolák fenntartására 22074 ft 50 kr, — gymnasium fentartására 13855 ft — ösztöndijakra 280 ft 84 kr, — szegényekházára 5700 ft; csak valahogy ki ne essenek a calculusból a „körülbelül“-féle számitással.

— **Román** Ferencz h. ügyvéd s Bereghmegyének 1848-ki egyik országgyülési követe, közelebb Munkácson elhunyt. — Könyvtárát és képgyüjteményét végrendeletileg a munkácsi gymnasiumnak, összes vagyonát pedig a m. t. akadémiának hagyta.

A szánalom érzése mellett hála és áldás kisérte a derék honfit sirjába.

— **Jég-szükségről** panaszkodnak átalánosan a fővárosban, — még a korcsolyázók sem igen fognak e téli élvezetben részesülhetni az idén, mert a városligeti tavon a jég már mind megvéve s kikarózva van, s amint kissé megerősödik, azonnal el is hordják.

— **Sok oldalról** kételkedtek, ha vajjon Balassa özvegyének, az elhunyt tanár élete után járó biztositékot, az illető biztositási társulat ki fogja e adni —pör nélkül, (mivel némely társulatnál az ily huzakodás a biztositéki összegek kiadásainál napi renden van,) — e részben jelenthetjük, hogy a 10,000 ftnyi egész összeget a „Haza“ életbiztositó társulat az özvegynek minden ellenvetés nélkül azonnal kiszolgáltatta.

— **A zsidó házasságok** iránt Pest városához tegnap a következő miniszteriális leirat érkezett: „E város polgári törvényszékének a közel mult évi november 21-én 70969-ik sz. alatt kelt abbeli fölterjesztése folytán, hogy határoztassék meg: szükséges-e az izraeliták válópereiben házasságvédő, és azon esetben, ha nem szükséges: az elválást megenyedő itélet a felek fölebbezése nélkül is a felsőbb birósághoz fölterjesztendő-e? utasittatik e város közönsége, hogy polgári törvényszékét értesitse, miszerint az 1868 ik évi 44-ik t.-czikk 22-ik §-ának értelmében az igazságügyminiszter fölhatalmaztatván, hogy az izraeliták házassági pöreiben követendő eljárást, a törvényhozás további intézkedéseig, rendelet utján szabályozhassa: az ezen törvény alapján kibocsátandó általános szabályrendelet bevárandó lesz.“

— **Schaufert**, müncheni vadász, kit „Sakk a királynak“ czimü koszoruzott pályavigjátéka a hires szinműirók sorába vezetett, „Die Beckertoni“ czimü történeti dráma irásához fogott.

Könyvészet.

Az 1868. decz. 16—31 megjelent nevezetesebb müvek jegyzéke. Közli Aigner és Rautmann könyvkereskedése Pesten (váczi utcza 18. Nemzeti szálloda)

Lotze, H. Mikrokosmus. Ideen zur Naturgesch. und Gesch. d. Menschheit 1 Band 3 Auflage. Leipzig 4 fl. 5 kr.
Fischer, Kunde Gesch. d. neuern Philosophie 1 Bd. 1 Thl. 2 Aufl. Anhang Heidelberg 1 fl. 26 kr.
Ludwig v. Granada, Predigten. Aus d. Latein. v. Silbert. 2 Aufl. 1 Bd. Regensburg 1 fl. 80 kr.
Ruoff A. Predigten. Neu herausgegeben v. F. Schröder. 2 Jahrg. 1 Br. Sonntagspred 2 fl. 25 kr.
Meltzer E., Papst Gregor VII. Gesetzgebung und Bestrebungen in Betreff der Bischofswahlen. Leipzig 2 fl. 10 kr.
Nirschl J. Das Todesjahr des heil Ignatius v. Antiochien und die 3. oriental. Feldzüge des Kaisers Trajan, Passau 75 kr.
On both sides ob the sea. Ry the author of a Chronicles of the Schönberg. 2006. 1 fl. 80 kr.
Hopfen, H. Arge Sitten. Roman 2 Bde. Stuttgart 4 fl. 50 kr.
Polko Elise. Auf dunklem Grunde Frauengestalten aus d. franz. Revolut. (1793.) Leipzig 2 fl. 25 kr.
v. Kásczony d. Chamäleon. Humorist. Orig. Roman 4 Bde. Leipzig 6 fl. 30 kr.
Andersen, H. C. sämmtliche Märchen deutsch von I. Rauscher. Mit Illust. Leipzig 3 fl.
Cressieux, Gräfin. Aus dem Highlise. Erinner. und kleinen Fauteuil 2 Bde. Hamburg 4 fl. 50 kr.
Hungari, A. Unter d. alten Linde 2 Aufl (Kath. Volks. bibl.) Regensburg 1 fl. 20 kr.
Lacroias P. les arts au mogen age et á l'époque de la Renaissance avec grav. et pl. Paris 15 fl.
Naguet, A religion, proprieté, famille. Paris 1 fl. 80kr.
Berg de Fouguiéres, L. les jeux des anciens, leur description, leur origine etc. avec. grav. Paris 6 fl.
Scherr J. 1848—1851. Eine Komödie d. Weltgeschichte. 2 Bd. 1 hälfte Leipzig 2 fl. 40 kr.
Curtius, E. Griech. G schichte 1 Bd. Bis z. Beginn der Perserkriege. 3 Afl. Berlin 2 fl. 70 kr.
Buckle, H. Th. Gesichte der Civilisation in England. Deutsch v. A Ruge, 3 Asg. 98 Liefg. Leipzig á 1 fl. 8 kr.
Bamshorn, C. Kaiser Josef II. und s. Zeit. 2 Afl. 9 10 Lfg. Leipzig á 36 kr.
Ramshorn C. Maria Theresia und ihre Zeit Volks-Prachtausg. 9/12 Lfg. Leipzig á 36 kr.
Tasihenbush, historisches. Herausg. v. F. v. Raumer. 4 folg. 9 Jahrg.
v. Ranke L. sämmtliche Werke, 7 u. 9 Bd. Leipzig 2 ft. 70. kr.
Lewald, F. Sommer u. Winter am Genfersee. Ein gebuch. Berlin 3 ft. 15 kr.
Rheinhard, A. Atlas orbis antiqui in usum sc. edit. III Stuttg. 1 ft. 35 kr.
Heyse P. Antologia dei moderni poeti italiani. Stuttg. geb. 3 ft. 60 kr.
Scheffel J. V Frau Aventiure. Lieder aus Feier Offterdinges Zeit 2 Afl. Stuttgart 2 ft. 40 kr.
Scheffel, der Trompeter v. Säkkinger 8 Afl Stuttg. 1 ft. 80 kr.
Scheffel „VI. Gaudramus! Lieder aus der En ren und Weiteren. 3 Afl. Stuttgrt 1 fl. 80 kr.
Bodenstedt, F. Lieder der Mirg. Schaffg. 23 Volks asg. Berlin 73 t.
v. Loeper, H. Hyumen d. Mittelalter nach d. Lat. Berlin 90 kr.
Hates, the rook ahead. vols 1 fl. 80 kr.
Zettel, K. Edelweiss. F. und Frauensinn und Frauenherz. Eine Auswahl aus der neuesten deutsch Lyrik. Eichstatt 1 fl. 80. Das nächte allgem. Concil und die wahren Bedürfnisse der Kirche. Jene. 90 kr.
Dash les comedies des geus du monde. Páris 1 ft. 80
Daviesde pontés. L. ótudes dramatiques par P. L. Jacob Paris 1 ft. 80 kr.
Murger H. le roman d'un capusin Paris 1 ft. 80 kr.

Kiadó-tulajdonos és felelős szerkesztő:
ZOVÁNYI J. MIHÁLY.

T Ő Z S D E.

Pesti áru- és értéktőzsde
jan 14-én

Gabna-árak.	Súly-fontokb.	Ára mérőnkint
Buza bánsági	83	3.55—3.70
" "	85	3.95—4.20
" tiszai	83	3.65—3.80
" "	85	4.05—4.30
" pesti	83	3.65—3.80
" "	85	4.05—4.30
Kétszeres	—	—.—
Rozs	78—79	2.85—2.95
Árpa serfőzésre	68—70	2.35—2.60
" etetésre	66—68	2.15—2.30
Zab	44—48	1.70—1.80
Kukoricza bánsági	—	—.—.—
" uj	—	2.05—2.15
Bab uj	—	4.—4.50
Köles	—	2.40—2.60
Repoze	—	5.25—5.50
"	—	4.87—5.—

Záloglevelek.	Adva	Tartva
Nemz. bank kisors. ezüst	91.—	91.25
" " " o. é.	93.—	93.25
Magyar földhitelintézeti	91.—	91.25
Ausztriai	102.25	102.75

Magyar értékpapirok árkelete.

	Adva	Tartva
Pesti keresked. bank	630.—	635.—
Pesti keresk. és iparb.	282.—	285.—
Pesti iparbank	43.—	44.—
Magyar hitelbank	94.—	94.25
Pesti takarékpénztár	1515.—	1525
Budai "	495.—	500 —
Pesti hengermalom	1000.—	1005.—
Pannonia gőzmalom	1000.—	1010 —
I-ső budapesti gőzmalom	695.—	700 —
Budai gyár-telep	100 —	105.—
Concordia gőzmalom	640.—	645.—
Budai királymalom	520 —	530.—
Szegedi kivit. gőzmalom	590.—	600.—
I. ujpesti szeszfinomitó	480.—	485.—
Pestbudai butorkézmű	190.—	195.—
Magyar biztositó-társulat	590.—	600.—
Pannonia viszonbizt.-társ.	170.—	180.—
Pesti biztositó-intézet	275.—	280.—
Magyar északi vasut	138.—	139.½
Pesti közuti vaspálya	415.—	418.—
Kereskedelmi épület	430.—	450.—
Lánczhid	540.—	545.—
Alagut	90.—	92.—
Magyar földh. záloglevél	92.—	92.½
Pesti keresk. b. zálogl.	97.—	98.½

Bécsi börze
jan. 13 án.

Államadósság.	Adva	Tartva
5% osztr. értékü	57.—	57.25
" " " adómentes	61.75	61.85
" nemzeti kölcsön	65.45	65.70
" metalliques	59.—	59.20
1860-ki sorsjegy	99.50	100.—
Magyar földteherm. kötvény	77.50	78.—
Bánáti " "	76.50	77.—
Horvát " "	78.50	79.—
Erdélyi " "	73.—	73.10

Sorsjegyek.	Adva	Tartva
Hitelintézeti . . . 100 frtos	157.75	158.—
Dunagőzhajózási " "	93.50	94.—
Budai 40 "	33.—	33.50
Eszterházy hg. " "	160.—	170.—
Salm " "	42.—	43.—
Pálffy " "	32.50	33 —
Clary " "	38.—	39.—
St. Genois " "	34.—	35.—
Windischgrätz 20 "	20.—	21.—
Waldstein " "	21.50	22.50
Keglevich 10 "	14.50	15.50

Részvények.	Adva	Tartva
Nemzeti bank	677.—	679
Hitelintézet	250.80	251.—
Magyar hitelbank	—.—	—.—
Alsó-ausztr. esc. társulat	670 —	680.—
Anglo-osztr. bank	212.—	212.50
Ausztriai földhitelintézet	214.—	220.—
Északi vasut	1998	2002
Államvasut	308.—	308.20
Déli vasut	174.75	175.—
Erzsébet vasut	208.50	209.—
Gal. Karoly Lajos vasut	213.50	214 —
Lemberg csern. vasut	174.—	174.50
Cseh nyug. vasut	—.—	—.—
Dél.-ész. ném. összeköt. vasut	183.50	183.70
Tiszai vasut	170.—	171.—
Magyar északi vasut	139.—	140.—
I-ső erdélyi vasut	150.59	151.—
I-ső ausztriai Dunagőzhajózási társaság	543.—	554 —
Pesti lánczhid	530.—	535 —

Elsőbbségi kötvények.	Adva	Tartva
1862. Erzsébet vasut	102.50	103.[illegible]
1867. államvasut	120.50	121.[illegible]
Déli vasut	101.—	102[illegible]
Északi vasut	89.50	89.[illegible]
Cseh nyugoti vasut	85.25	85.5[illegible]
Tiszai vasut	—.—	—
Gal. Károly Lajos vasut	96.—	96.[illegible]
Magyar északi vasut	—.—	—
Lemberg-csernov. vasut	75.—	75.[illegible]
Erdélyi vasut	81.25	81.[illegible]
Ausztr. Dunagőzhajóz. társ.	93.50	94.—
Pesti lánczhid	—.—	

Érték és pénz.	Adva	Tartva
Frankfurti váltó	99.50	100.—
Londoni váltó	118.50	119.—
Párizsi váltó	47.20	47.4[illegible]
Cs. arany	5.66	5.6[illegible]
Napoleond'or	9.52	9.5[illegible]
Egyleti tallér	1.75	1.76
Ezüst	116.—	116.[illegible]

H I R D E T É S E K.

Az első császár. kir. szabad.
dunagőzhajózási társaság.

A

SZEMÉLYSZÁLLITÓ-GŐZÖSÖK

menetrende

1868. évi nov. 25-től fogva további rendelkezésig.

A Dunán:

Lefelé:

Pestről Bajára és **Mohácsra: hétfőn és szerdán** 7 órakor reggel.
Pestről Eszékre, Ujvidékre és Zimonyba: szerd. 7 órakor reggel.
Pestről Orsovára és Oláhországba (hajóváltással Orsovánál) **szerdán** 7 órakor reggel.
Zimonyból Orsovára és Oláhországba (hajóváltással Orsovánál) **pénteken délelőtt**, a pesti személyszállitó gőzös megérkezte után.
Baziásról Orsovára és Oláhországba (hajóváltással **Orsovánál**) szombaton reggel, a pesti vasuti vonat megérkeztével.

Fölfelé:

Orsováról Oláhországba vasárnap reggel.
Mohácsról Bajára és Pestre kedden és csütörtökön 3 órakor délután.
Zimonyból Ujvidékre, Eszékre és Pestre: hétfőn 8 órakor reggel.
Baziástól Zimonyba és Festre vasárnap délután.
Orsováról Baziásra, Zimonyba és Pestre vasárnap reggel.
Galaczról Orsovára. és tovább **Pestig** (hajóváltással **Orsovánál**) szerdán reggel.
Konstantinápolyból Orsovára, Zimonyba s Pestre (hajóváltással Orsovánál) pénteken délelőtt.

☞ **A mohács-pécsi vasutvonatai a Mohácsra** és vissza közlekedő menetekkel **egyenes** összeköttetésben állanak.

A Tiszán.

Szegedről Zimonyba: szerdán és **szombaton** reggel.
Zimonyból **Szegedre: vasárnap** és **csütörtökön** délben.

A Száván:

Sziszekről Zimonyba kedden reggel.
Zimonyból **Sziszekre: pénteken** reggel.

A szerb part mentén.

Belgrádról Orsovára, Baziás érintésével, **hétfőn** reggel a zimonyi első helyigőzös megérkezte után.
Belgrádról Gradistyébe, Baziás érintésével: **kedden, csütörtök.**, a zimonyi első helyigőzös megérkezte után.
Breskából Sabáczra és **Belgrádra: pénteken.**
Sabáczról Belgrádra: hétfőn.
Orsováról Belgrádra: Gradistyébeni éjjelezéssel **kedden** délb.
Gradistyéről Belgrádra, Baziás érintésével, **szerdán pénteken** reggel.
Belgrádról Sabáczra és **Breskába: csütört.**, a zimonyi első helyigőzös megérkezte után.
Belgrádról Sabáczra: vasárnap.

A személyszállitó gőzösök megérkezése Pesten:

Mohácsról és **Bajáról: szerdán,** és pénteken este.
Zimonyból, Ujvidék- és **Eszékről: szerdán** és **szombaton** este.
Orsováról és **Oláhországból: szerdán** este.

Pesten, 1869. évi január 1-én.

A magyarországi forgalmi igazgatóság.

Pest 1869. Gyorssajtónyomása az Első magyar egyesület könyvnyomdának (Büchler, Harsányi Nagy) 3 korona utcza 18. szám alatt